

Oglasi, priposlana itd. iskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašje itd. šalju se naputnicom ili poloznicom pošt. Stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napisu »Reklamacija«.

Čekovni račun br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarSKI i politički list.

«Slogom rasta malo »svrni, u noslogu sve pokvariti«. Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a ne frankirani neprimaju.

Predplata za poštarinom stoji: 12 K u obće, na godinu 6 K za nekake, 3— na ili K 6—, odn. 3— na pol godine.

Izvan carvine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giulia br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Givić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Kastavski obćinski izbori uništeni.

(Konać.)

Onakovom odlukom dakle, koju smo donieli u zadujem broju, je e. kr. namjestništvo uništilo izbore u Kastvu, obavljene mjeseca decembra 1899. i naložilo nove izbore.

Svoju odluku temelji na dvih razlozih: prvo na tom, da član izborne komisije za III. i H. tjelo Fran Mavrić, nije imao nit aktivnoga nit pasivnoga izbornoga prava, drugo na tom, da se je vrata izbornih prostorija na prvi dan izbora zatvorilo, premda ne bijaše naznačena ura zaključivanja izbora.

Da vidimo kako stojimo s timi dvimi i jediniimi razlozi uništenja izbora.

C. kr. namjestništvo priznaje, da je Fran Mavrić od Mata na temelju sudbene odluke 20. aprila 1899. postao gospodarom svega posjeda njegovoga oca, da je njeseceka julija 1899. platio na svoje ime kod e. kr. glavnoga poreznoga ureda na Voloskom 10. forinli poreza, i da je bio pravodobno unesen u izborne listine, protiv čemu nije nitko prigovorio. Pri svem tom e. kr. namjestništvo odlučuje, da Frane Mavrić nije imao godine 1899. nit aktivnoga nit pasivnoga izbornoga prava. Ono se postavlja na stanoviše, da izborno pravo državljana odvisi od poreznih knjiga, a ne od plaćanja poreza.

Da podkripi svoje mišljenje vrli §§ 12., 1., 9. i 20. obćinskoga izbornoga reda. Da vidimo što ti paragrafi vele.

§ 12. govori o tom, kako imadu biti poređani u iskazu svi imajući pravo glasa, i to po visini porezne dužnosti propisane u obćini. Nejma tu spomena o poreznih knjigah, nego o poreznoj dužnosti, a tu poreznu dužnost imao je Frane Mavrić od oca dana, otkad mu je otac Mate odstupio cijelo svoje imanje, najme od 20. aprila 1899. Na to imanje propisana je porezna dužnost od for. 8 novč. 50. Na temelju odnosnoga sudbenoga spisa, i uslijed reklamacije. bio je Frane Mavrić uvršten u izborne listine na ono isto mjesto, gdje je prije otac mu Mate bio, i protiv tomu ne bijaše prigovora od nikud, nit od e. kr. kotarskoga poglavarstva, koje je listine poslie toga imalo u rukuh.

§ 12. govori dakle o poređanju izbornika po njihovoj poreznoj dužnosti, a ne o pravu izbora. O pravu izbora govori § 1., po kojem imadu pravo izbora svi oni članovi obćine, koji su austrijski državljani, i koji plaćaju u izravnoga poreza najmanje 1 K ili 2 K na godinu. Frane Mavrić je član obćine Kastavske i austrijski državljani, i plaća od 20. aprila 1899. izravnoga

poreza 8 K i 50 novč.; i platio je mjeseca julija 1899. kod glavnoga e. kr. poreznoga ureda na Voloskom pod člankom 3314—3315 na svoje ime 10 for. poreza. Na temelju toga ima on pravo izbora. A pošto ima i sve ostale zahtjeve, što jili propisuje § 9. za one, koji mogu biti izabrani za zastupnike i zamjenike, to je on takodjer zahtjevan za zastupnika i za zamjenika. A pošto je za to izberiv, izberiv je i za člana izborne komisije, i to na temelju § 20. obć. izbornoga reda. Njegov izbor u izbornu komisiju prikazuje se dakle zakonitim.

Po rečenom ima dakle Fran Mavrić od 20. aprila 1899. materijalno. virtualno pravo izbora, a da je imao i formalno, dokazuje činjenica, što je bio pravodobno unesen u izborne listine.

Tako izgleda stvar obzirom na prvi navedeni razlog e. kr. namjestništva.

S drugim razlogom mogli bi odmah biti gotovi, jer e. kr. namjestništvo nit nenavajde koji paragraf, pa nije šta ni pobijati. Nego ipak reći ćemo nekoliko rieči.

Kad se je prvoga dana izbora pročitala listina izbornika onoga dana, onda se je to oglasilo u izbornih prostorijah i pred njimi, i reklo da imadu suda pravo odati svoj glas svi oni, koji su prisutni, a koji ga još nisu dali. Kad su prisutni izbornici, i to i oni koji bijahu u neposrednoj blizini, došli u izborne prostorije, onda je dao e. kr. izborni komesar e. kr. oružnikom nalog, da već nikoga u izborne prostorije ne puste. Kasnije došlo je u drugim kakvih 50, koji su se bili odaljili od izbornih prostorija. Predsjednik komisije mislio je, da se imade i ove pripustiti k izboru, al je popustio e. kr. izbornomu komesaru, koji je tvrdio, da ovi kasnije došli nemogu odati glasa, jer se nemogu ubrojiti u »prisutne« u ono doba, kad je listina bila pročitaná. I kad su »prisutni« odglasovali, predsjednik je zaključio izbor onoga dana.

Ovaj postupak temelji se na paragrafih 23. i 27. obć. izbornoga reda, i podkrepjen je sa jednom odlukom vrhovnoga sudista iz godine 1887.

Na ono, što e. kr. namjestništvo veli, da ne bijaše u oglasu ustanovljen sat, kad će se izbor zaključiti, ima se opaziti, da je u oglasu bilo rečeno, da će se izbori početi svakoga dana u 8 sati u jutro. To je učinjeno po § 18. obć. izb. reda. A nitli taj, nit jedan drugi paragraf nepropisuje, da se ima ustanoviti sat zaključivanja izbora. Ima dapače odluka vrhovnoga sudista, koje jasno kaže, da se nije dužno ustanoviti sata, kad se ima izbor zaključiti. A kad i u obće nebi bilo ustanovljeno, u kojih satih se imadu sastati izbornici, nit onda nebi to u ovom slučaju bio razlog uništenja izbora. To bi bilo samo onda, kad bita nepravilnost mogla uplivati na uspjeh izbora.

Prvoga dana izbora bilo je kasnije došlo kakvih 50 izbornika. Ti bijahu skoro izključivo hrvatske pučke stranke. Al kad

bi i bili protivna, imali bi bili prvoga dana 149 glasova proti 259, a u obadana III. tjela zajedno 218 proti 496 glasova.

C. kr. namjestništvo uništilo je nesamo izbor prvoga dana III. tjela, nego i drugoga dana, kad neima ni onakovoga prigovora, glede sata zaključka, i izbor II. tjela, gdje su protivnici imali samo 4 glasa proti 224, i izbor I. tjela, gdje protivnici nisu imali nijednoga glasa, i gdje Fran Mavrić nije bio član komisije.

C. kr. namjestništvo veli, da su ona dva navedena razloga dovoljna, da se uništi izbor u svih trih tjelih, i da je s toga suviše, da se razpravljá o daljnjih prigovorih. Nam je poznato, da je e. kr. namjestništvo dalo polanko iztraživati i o drugih prigovorih; i znamo, da bi bilo, dapače da bi bilo dužno, i druge razloge navesti, da jih je imalo.

Nit u jednom ni drugom navedenih razloga neima ni sjenke, koja bi mogla opravdati, zašto se imadu provesti novi izbori, uz ponovljenje reklamacionoga postupka. Čuje se za jedan razlog, koj bi bio s tim u savezu. A taj je, da e. kr. kotarsko glavarstvo nije poslalo na e. kr. namjestništvo »utok« Krstića, kojega je bio učinio proti riešiti isloga e. kr. kotarskoga glavarstva u pogledu izbornih listina.

To bi bila doista stvar e. kr. kotarskoga glavarstva, za koju nebi imala tripi obćina nit obćinari. Nego nek bude opaženo, da nitli s toga razloga nebi izbori smieli biti uništeni. Po petom retku § 17. je odnosna odluka e. kr. kotarskoga glavarstva za izbor u toku konačna odluka. Njegova odnosna odluka bila je konačna za izbor što se je obavio decembra 1899. u Kastvu, pa je li poslalo spomenuti »utok« na namjestništvo ili ne.

Kad je gospodin obćinski glavar u rečenju sjednici zastupstva dne 11. juna pročita spomenutu odluku namjestništva, onda je dao čitati, što je obćinsko glavarstvo, pozvano, pisalo glede Frana Mavrića, kako je ovaj naimne reklamirao svoje pravo na temelju sudbenoga spisa od 20. aprila 1899., kako ga je reklamacioni odbor uvrstio u izborne listine na mjesto njegova oca, te kako je priložio namiru e. kr. višega poreznoga ureda na Voloskom, kojim je Frane Mavriću potvrđeno, da je jula mjeseca 1899. platio 10 for. poreza. Dozvaj je takodjer u pamet, kako se je obavio zaključak izbora.

Priobćio je takodjer, da je poslao prepis odluke e. kr. namjestništva u Matulje, u kuću gospodje Ambrosini, da se ga dostavi dru Krstiću, kako je ova rekla, da u njezinoj kući već nestanjuje; te kako je vratio onaj prepis e. kr. kotarskom glavarstvu, pošto nezná gdje rećeni stanuje.

Gospodin obćinski glavar priobćio je takodjer, da je u odborsku sjednicu dne 7. juna došao Ludvig Sussan i predao pismeno nekakav »Prosvjed«, nonapisan

njegovom rukom, u kojem prigovara, što se nit odborskih sjednica nitli onih zastupstva nije skoro pol godine sazivalo, što je glavarstvo samo upravljalo, što je glavarstvo počinilo nezakonitosti kod izbora, te prosvjeduje i obzirom na mogućnost, da će se u nedalekoj budućnosti što šta zbiti. Kako je Ludvig Sussan pri tom radio, vidi se s toga, što je u odborskoj sjednici i sam njeki stavak brisao.

Gospodin glavar odgovorio je na to, da sjednica staroga zastupstva nije sazivalo, jer je od dana do dana čekao, da će doći riešenje utoka proti novim izborom, i da će se novo zastupstvo uređiti, te da nije on kriv, ako je riešenje kasnije došlo; da se je glede radnja sa državnom podporom posvjetoavao sa e. kr. upravljajem kotara i sa ljudim, kojih se tiče; da je inače upravu vodio na temelju proračuna, i uvijek po propisih zakona; da svaki zna, kako su se izbori obavili; te da on niirnom savješću očekuje svaku mogućnost, što bi se mogla u bližoj ili daljoj budućnosti zbiti.

Zastupstvo odobrilo je jednodušno postupak gospodina glavara, i zahvalilo za njegovu uzornu brigu i skrb za dobro obćine i obćinara. K tomu je jednoglasno prihvatilo sljedeći predlog:

1. da obćinsko glavarstvo proti odluci e. kr. namjestništva u Trstu od 22. maja 1900., kojim je isto uništilo obćinske izbore Kastavske obavljene dne 18. 19. 20. i 21. decembra 1899., podnese pritužbu na e. kr. upravno sudište u Beču;
2. da isto glavarstvo bezodvlačno poduzme sve potrebno za provedenje novih izbora, i to:
  - a) da sastavi izborne listine za sva tri tjela,
  - b) da jih izloži kroz četiri tjedna,
  - c) da to oglašá javnim oglasom, ustanoviv rok od 8 dana za reklame,
  - d) te da poslie obavljennoga reklamacionoga postupka oglašá izbore, kako to propisuje § 18. obć. izbornoga reda.
- 3) da obćinsko zastupstvo izbere već u ovoj sjednici članove reklamacionoga odbora — što je takodjer učinilo.

Prva točka predloga opravdana je tim, da e. kr. namjestništvo misli, da se je kod izbora u dvih navedenih slučajevih postupalo protuzakonito, dočim zastupstvo misli, da se je i u tih dvih slučajevih postupalo zakonito. Viša je oblast, najme e. kr. upravno sudište, koja ima razsuditi, lko pravo tumači zakon, da li e. kr. namjestništvo ili obćina.

Ta razsuda neće tako brzo doći. Odluka namjestništva je za sad po zakonu odlučna, premda se u slučaju, kakov je ovaj, može kušati takodjer utok na ministarstvo nutrnjih poslova. Zastupstvo, držeć se uvijek zakona, drži se i ovdje, te se tim opravdava druga i treća točka predloga.

Bit će troška, bit će posla, bit će truda, nu zastupstvo i glavarstvo si je svjestino, da toga ono nije zakrivilo.

Bit će ponovne borbe, al ni ta nije ni po zastupstvu ni po glavarstvu izazvana.

